

NOSTALGIE

· ןן / ןןן ׁןןן

YVRIT SOCIAL CLUB

על החלון ישבתי וזכרון
כתבתי, פתאם נפל העפרון
וזהו סוף הזכרון

- מהו הזכרון הראשון שלך
- הספר הראשון שקראת
- השיר הראשון ששמעת
- האהבה הראשונה
- היום הראשון בבית הספר
בתיכון, באוניברסיטה
- החברים הראשונים בבית
הספר
- העבודה הראשונה
- הטיול הראשון בלי אבא ואמא

Quel est votre premier souvenir ?
Le premier livre que tu as lu
La première chanson que tu as entendue
Le premier amour
Le premier jour à l'école, au lycée, à l'université
Premiers amis à l'école
Le premier travail
Le premier voyage sans papa et maman

לזכרונות

בית ספר של פעם

www.gilfanto.co.il

מָה קָרָה, מָה הָיָה, מָה אָנִי זוֹכֵר, אָנִי
נוֹסְטַלְגִית, אֲנִיחֵנוּ מִתְגַּעְגְּעִים ל...
Ce qui s'est passé, ce qui a été, ce
dont je me souviens, je suis
nostalgique, ça nous manque...

La pensée d'un homme est avant
tout sa nostalgie. Albert Camus

נוֹסְטַלְגִיָּה גְעוּעוּעִים עַל מָה שְׁהָיָה, הַתְּרַפָּקוֹת עַל
הָעֵבֶר

אין כמו אמבטיה בגגית או בפילה

נַעַל רֵאשׁוֹנָה, צֵעֵד רֵאשׁוֹן, מְכוֹנִית רֵאשׁוֹנָה יֶלְקוּט רֵאשׁוֹן

מהאגזוז ועד הפנדל: מילון העברית המנדטורית הזירה הלשונית רוביק רוזנטל

- שירות הגולשים ולחובבי נוסטלגיה, המילון המנדטורי ה(כמעט) שלם. תוספות יתקבלו בברכה ויצוטטו בהמשך חיינו.
- **אגזוז**. מְפָלֵט. שיבוש פינגלישי של exhaust.
- **אוטומביל**. קיצור של המונח האנגלי automobil שיבוש על שיבוש: טרומביל, ועל כך נכתב בפולקלור עתיק: שן, כל, ת'עמל, וזהר מטרומבילים.
- **אמברקס**. בלם היד, hand-brake מהמיימית? brake היא צורת יחיד, ברקס מבוססת על הריבוי האנגלי של בלמים, brakes. היא זכתה גם לריבוי כפול: ברקסים, כמו צ'יפסים, ולהבדיל מכיוון הלדינו, בורקאסים.
- **אפְטָר**. חופשה צבאית קצרה. קיצור של after duty.
- **גוזניק**. תאורת שדה באמצעות פחיות ופתילות. שיבוש של (goose-neck צוואר אווז), על פי צורת הפתילה.
- **גינג'י**. מלכת הפינגליש. שיבוש של המילה האנגלית ginger, שפירושה צמח הזנגביל, ומכאן כינוי לאדם כתום שיער.
- **ג'קסון**. מסור הנימה. שיבוש של המקור הבריטי: jig saw.
- **התפלק**. פועל ישראלי שמקורו במילה האנגלית flux, שהיא מקורו של פוקס, המופיע במילון זה.
- **הפריק**. בעט בעיטה חופשית בכדורגל השכונתי. בעקבות אנגלית: free kick.
- **טנדר**. רכב הובלות קל. tender שפירושו באנגלית 'המוביל', 'המסייע', ויש לו היסטוריה ארוכה. הוא נולד כקרון רכבת הנוסע אחרי הקטר ועליו פחם ואביזרי עזר לנהג הקטר. עם המצאת המכונת הוא שימש בעיקר את כוחות כיבוי האש. עם הזמן הפך הטנדר שם כללי למכונת תובלה קטנה.
- **טרמפ**. חיזור אחרי מכונות מזדמנות, שהיה דרך נסיעה פופולרי לאורך עשורים רבים. ירושה של חיילי אוסטרליה שלחמו כאן במלחמת העולם הראשונה. המשמעות האנגלית: tramp, נווד.
- **כלניות**. חיילי הצבא הבריטי בתקופת המנדט. הכינוי ניתן לראשונה לדיביזיה המוטסת השישית הבריטית שהובאה לארץ ב-1946, שנקראו כך על שם הכומתות האדומות של הצנחנים הבריטים. שירו של נתן אלתרמן "כלניות" נתפס כשיר מחאה נגד שלטון המנדט והשמעתו נאסרה.
- **לא נתן דם**. גילה אדישות מוחלטת. גם בגירסת "לא שם דם", אביו הרוחני של "לא סופר אותו" או "לא שם עליו קצוץ". דם היא המילה האנגלית damn, מהקללה הבוטה damn you. הביטוי המקורי הוא, don't give a damn, אכלומר, אין לי כוונה לבזבז על משהו או מישהו אפילו קללה.
- **מימי המנדט**. מן הזמן העתיק. גירסה של "שנת תְּרַפּוּ" ו"ימי קוקוס".
- **פנדל**. מילה המדירה שינה מעיני הלשונאים. ככל הנראה המקור אנגלי: penalty, בדומה לשמות היהודיים מנדל ושיינדל.
- **פנצ'ר**. נקר בצמיג הרכב. שיבוש של puncture. נולדו הפנצ'רמאכר שהוא היום צמיגאי, וכן 'מפונצ'ר' ו'התפנצ'ר', המשמשים לא רק בענייני רכב.
- **קיטבג**. שק החפצים הצבאי, kit-bag שהומר בצ'ימיון, מילה שמקורה ביידיש וברוסית, בעברית: ציודן.

Premier Livré ספר ראשון

מָה אוֹכְלִים בְּיָמֵי
מְלַחְמָה
וּמָה אוֹכְלִים בְּיָמֵי
שָׁלוֹם

שלום חברים..

בכל עיר ובכל מקום יש לישראל את המאכל הלאומי פלאפל

פנה קטנה של נוסטלגיה קשורה לפלאפל ולה אקדיש מעט זכרונות , ברור לי כי לכל אחד העדיפות שלו לדוכן הפלאפל הזכור לו , יש כאלה שייגידו הפלאפל מול קולנוע זהר יש שייגידו בין קולנוע צליל לנגה ביפו, יש כאלה שייגידו 4 הטעמים , יש כאלה שייגידו ג'ינה ועוד ועוד , אך אני החלטתי להתרפק על הפלאפל בפּינסקָר של המיאש והמאשר, וכמוכן בשוק בצלאל!

קשה לדעת מתי בדיוק הפך הפלפל למאכל לאומי ישראלי , אך דומה שהתגבשות הפלאפל הגיע לשיאה בשנות החמשים כאשר דוכני הפלאפל הפכו את המוצר למותג ואמצו לעצמם שמות מסחריים.

בראשית דרכו של הפלאפל היית מקבל לידך את הפתה שמלאה ע"י המכר ועמדו לרשותך על הדלפק " חריף " וטחינה , אותם היית יכול להוסיף כרצונך.

כאשר גדלה התחרות , הציעו מוכרי הפלאפל כ 15 –10 סוגי סלטים שונים שבהם היית רשאי למלא את הפתה עוד ועוד , והכל בחנם בצעירותנו היינו מבקרים בשני מרכזים למכירת פלאפל שהיה טעים ומזין במעט כסף , ואם היינו עשירים באותו שבוע יכלנו להרשות לעצמנו ללקק גלידה בויטמן

אזכיר שני מקומות בהם נהגנו לאכול והם בשוק בצלאל , בו היו ממקמים שלושה חנויות שהוכווח על איכות הפלפל והתחרות בניהם הייתה גדולה , וכמוכן לכל ילד הייתה העדיפות והדוכן הקבוע שלו . יוסף , גסים , עטר.

היום הפך שוק זה לשוק ססגוני לממפר בגדים במחירים זולים ואצין פי אחד מרחובות השוק נקרא , אלו מציאות.

עוד הוסיף , כי השם בצלאל נקרא כשמו של הרחוב שלצדו נבנה השוק והיום נקרא טשרניחובסקי.

המרכז השני היה ברחוב פינסקָר , ואם רצינו להזדנגף היינו עוברים דרכו , ואיך אפשר בלי לעצר אצל " המיאש " או " המאשר "

שנקראו גם "מלך הפלאפל " שמו של מוכר הפלפל המקורי , היה כהן והוא חובש מצנפת לראשו וחלוק לבן כרוך על גופו כמוכן שהיכן שהולך , מיד קמים

מתחרים וקם לאדון כהן מתחרה בחצר הסמוכה , שהיה כנראה אדם השוקל את מעשיו , ואין הוא רוצה להסתבר בנסויים חדשים , מצנפת אדמה לראשו , ועוטף גופו בחלוק לבן.

תולה אדון כהן שלט מעל דוכנו באותיות אדמות וגדולות "מלך הפלאפל" ומתחתן כותרת משנה בשחר " המפרסם בעתונות "

בא יריבו ותולה אף הוא שלט מעל דוכנו באותיות אדמות וגדולות "מלך הפלאפל" ומתחתן כתובים לעדות החרוזים הבאים:

המאשר הצעיר

מגיש ישיר ומהיר , טרי ובריא פלאפל חם , כוס תה חנם , הנחה לחילים וסכריה לילדים

סוף דבר , חנויות הפלאפל בפּינסקָר נעלמו נכח עליתו של המלך החדש ה"פיצה" האיטלקית כביכול ושממכרה בחנויות ובמזנונים נפתחו בדיזנגוף , תחת שמות כמו איטליה רומא מילנו קשעל

קירותיהם פורטרט של סופיה לורן במקום תמונתו של הרצל ,

כשהכל עטוף בגאון צבעוני ומרצד

עד כאן הפעם , אך איך אפשר שלא להזכיר את השיר פלאפל שנכתב ע"י דן אלמגור והלחן ע"י משה וילנסקי

אמנון

• **וְיָרֵם וְיִפְלֶגֶם וְיִשְׁמֵט וְיִסְרָף וְיִשְׁרֵם וְיִשְׁרֵם וְיִשְׁרֵם וְיִשְׁרֵם**

כאן לא אשמע את קול הקוקיה.
כאן לא יחבש העץ מצנפת שלג,
אבל בצל הארנים האלה
כל ילדותי שקמה לתחיה.

צלזול המחטים: היתה היה - -
אקרא מולדת למרחב השלג,
לקרח ירקרק כובל הפלג,
ללשון השיר בארץ נכריה.

אולי רק צפורי-מסע יודעות -
כשהן תלויות בין ארץ ושמים -
את זה הכאב של שתי המולדות.

אתכם אני נשתלתי פעמים,
אתכם אני צמחתי, ארנים,
ושרשי בשני נופים שונים.

נוסטליגיה בכתיבה

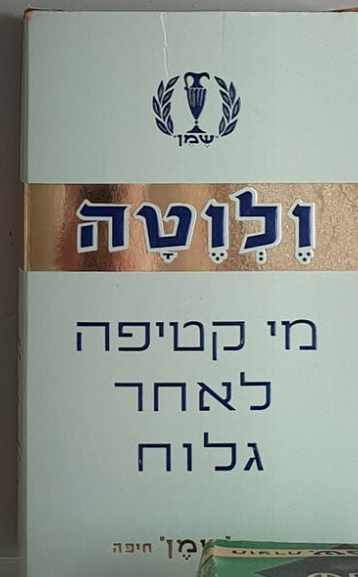
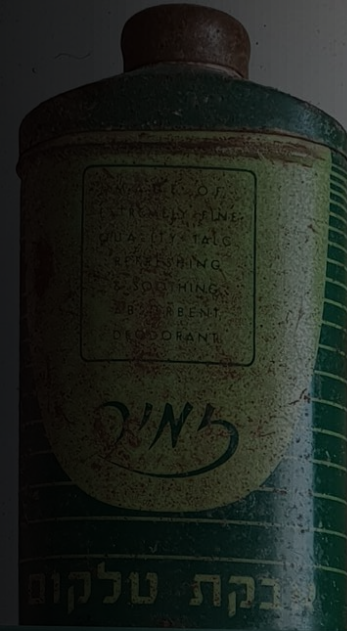
Peut-être; seuls les oiseaux
migrateurs connaissent en pendant
entre la terre et le ciel cette
douleur des deux patries

L'odeur Vintage ריח וינטג

- Qu'aviez-vous à la maison ?
Velveta velours après le rasage ?
Taltal LaSéar ? Plagine pour les
maux de tête ? Peut-être la poudre
de brillance - Barak Noga ? Savon
Tmarim (dates) ? Du Zamir talc
pour le bébé ? Ou peut-être Gratis
talc ? Savon cosmétique Hadar
Carmel ou Savon Shnaim ?

- Oui oui..tout ce que vous voyez ici
était dans les maisons d'antan..

רחוב אֶלְנָבִי
וּמָה עָשָׂה צְרָעִיל
בְּשַׁדְרוֹת רוֹטְשִׁילְד

שלום חברים .

והפעם על שוק ארבעת המינים ועוד כמה דברים שקרו על המדרכה לפני בית הכנסת הגדול בחגים, בשנות הששים יש אנשים המחפשים בקצור רוח לכל חג דתי או חלוני שבהם הם מתפרנסים .

סמוך לראש השנה נפתחים במדרכה שליד בית הכנסת הגדול דוכנים ובהם נמכרים השנות טובות דגלי שמחת תורה וכמובן אתרוגים לולבים הדסים וערבות וכל שאר אביזרי החגים .

(מכרו כמובן שנות טובות בעוד מקומות כמו ליד הדאר מוגרבי וחנויות והיום גם בכפר רבין ארבעת המינים)

מוכר השנות טובות מציע אגרות ברכה חלקם בזוקים באבקת זהב ויקרים לולבים הדסים וערבות וכל שאר וחלקם בלי אבקת ספר אך זולים יותר .

אחד המוכרים היה בצעירותו פנר אך בזקנתו הפך למוכר עטורים לספה , בין הדברים שהוא מציע תמונות של גדולי התורה , גאוני ישראל ראשונים ואחרונים .

ממשה רבנו אשר מצין מתחת לתמונה כי מת בגיל 120 ועד צדיק אשר תאמין בו ויביא לך הצלחה

סוחר שני תפס את הענין כי זה מקום מלא אנשים והחל מוכר שם כרטיסי פיס .

בולגרי שהוא והדת הם רק צרוף מקרים , מציע פנסים צבעוניים ויודע שמה שישאר ילך גם בפורים ביום העצמאות ואפלו בסילבסטר .

אחד אחר , יודע כי האנשים הזקנים הבודקים כל עלה של לולב וכל אתרוג ותעיפו ולכן ירצו לשנות קפה , ולכך הוא דואג ורואה פרנסה .

אחר מעמיד גיגית פלסטיק ובתוכה קרח ומוכר משקאות קלים כאשר מימין מגיח מוכר ארטיקים ומשמאל מוכר הבגילה שמנחים זה על גבי זה ומשחלים על מקל

אך דברתי בפותרת על אתרוגים וכו' אשר מעולם לא ידעתי כי לאתרוג יש הרבה צורות ומינים ורק הבנתי כי אם יש פטם הוא כשר , ואם אין פסול .

יש אתרוג מהדר ויש מכער והמחירים נעים בהתאם .

מוכר אתרוגים אחד מכר אתרוגים גדולים במיוחד וטוען כי האתרוג טוב גם לאכילה וגם בשביל רבות .

לצד שוק זה אך במרחק קטן ממנו עומד מוכר מטפחות וצועק בלירה בלירה . ואשתו עוזרת לו וממלאת תפקיד של קונה , ממששת מטפחות בידה ורגליה נפוחות מרב עמידה .

גם הקבצנים יודעים שלפני החגים ידם של האנשים פתוחה יותר ולכן גם הם בחוגים ומברכים אתכם בברכות שאם רק חצין היו מתקיימות הייתם בריאים ,

עשירים ומקומכם בגן עדו מבטח .

אמנון .

אבו עגלה
או טוניק לשיער

רבותי ההיסטוריה חוזרת
נשים בקזית

Les Femmes en tête

ספריית עופר Les livres des enfants pour l'aide d'Olim Hadashim

לונדון

גומי לעיסה - בלוניס

גומי לעיסה בלוניס

נפוליון

סארכאס קני

שאיט יודע לשאול

גומי לעיסה כדורית

חד גדיא

גומי לעיסה כדורית

BLACKCURRANT

צ'רץ צ'פ'רין

גומי לעיסה כדורית

צ'רץ צ'פ'רין

גומי לעיסה כדורית

לונדון

גומי לעיסה - בלוניס

לונדון

פריז

גומי לעיסה בלוניס

ונצואלה

גומי לעיסה - בלוניס

ראנוס אירס

גומי לעיסה - בלוניס

גומי לעיסה - בלוניס

בוניס

קשכפית קש Paille כפית Cuillère בשנות הששים והשבעים
Recyclage

לדעת בוסטלגית

לעיר

- בית הפגודה אשר נבנה כבר בשנת 1924 חזותו יפנית ומכאן
- שמו . מקומו של בית זה הוא בפינת הרחובות מונטיפיורי ונחמני .
- בבית זה הייתה המעלית הביתית הראשונה ואף הייתה בו
- הסקה מרכזית , הבית נבנה עבור משפחת בלוך ע"י האדריכל אלכסנדר לוי
- והוא הושכר לימים לנציגות הפולנית שישבה בו כמה שנים טובות .
- בראש הבית ישנה שבשבת בדמות תרנגול אשר קשורה במסורת לישו אשר חזה כי בטרם הסתיים הלילה וישמע קול התרנגול 3 פעמים יבגדו בו
- מקום עבודתי היה ממש 2 בתים מהפגודה ובהפסקת הצהרים
- הייתי נוהג לאכול את הסנדוויצ'ים בכיכר הקטנה שמול בית הפגודה
- הפגודה ונקראת הכיכר ע"ש המלך הבלגי אלברט הראשון שנהרג בתאונת טיפוס הרים, והיה ממכרי דיזינגוף
- בכיכר יש עץ פיקוס אשר מצל עליה, ולשם היה מגיע גם לובה אליאב שהיה מלקוחותי וגר ברח 'קרל נטר, איש צנוע ועניו אשר מצאנו שפה משותפת .
- בסביבת הכיכר היה בית מרקחת שאם זכרוני איני טועה הבעלים
- היה זינגר, ובפסאז' של בניין העצמאות היה קיוסק ,
- עוד בכיכר הייתה מסעדה מזרח אירופאית בה אכלו מאכלים אשר לא הייתי מורגל אליהם, וגם מכבסה אוטומטית הסביבה עצמה רוויה במשרדי עו"ד ואנשי ביטוח .
- הצילום משנת 1929
- אמנון.

לאור
הזכרונות
שזשנה
דמאדי
מוטח וילנסקי

Sol. o

Guit.

1

Tr.

2

Trb. 1

2

I

Perc.

6

VIBR.

Guit. EL.

Acords

Piano

צריך לצלצל פעמיים
Il faut sonner deux fois

תופרת אני ותופרת
הים לא יחדל מלנהום
אני את פניך זוכרת
כאלו היה זה היום

אח כמה צחקנו אי פעם
ראשי המתלתל כה הזהיב
היה לימים איזה טעם
של עץ תפוחים באביב

תבוא בין ערבים": אמרתי
אותי לטייל להזמין
כתבתי הגליל מספר שנים
"קומה ראשונה מימין

צריך לצלצל פעמים
צריך לחכות רגע קט
ואז נפתחות הדלתים
ואז נפגשים במבט

צריך לצלצל פעמים
ערב טוב": לבוא ולומר
נכנסתי אליך בינתיים
"כיון שעברתי ברחוב

Café et Chocolat en Paix

פעם תל אביב
היתה פחות יקרה
Il était une fois
Tel Aviv une
ville un peu
moins chère
MONOPOLE

משחק המונופול

תל-אביב TEL AVIV
רחוב דיזנגוף
Dizengoff Road

דמי שכירות ליי- 35. RENT IL.

	ל"י IL.	
With 1 House	175	עם 1 בית
With 2 Houses	500	עם 2 בתים
With 3 Houses	1100	עם 3 בתים
With 4 Houses	1300	עם 4 בתים
With Hotel	1500	עם מלון
Mortgage Value	175	ערך המשכונחא
Each house costs	200	סחיר כל בית

בחי סלון- 200 ל"י ועוד 4 בתים
Hotels, IL. 200.- plus 4 houses

אתם זוכרים את המכונית הראשונה שלכם ?

סוסיתא היא מכונית, שייצרה על ידי יצרנית הרכב הישראלית "אוטוקרס" תחלה בחיפה ובהמשך, בטירת כרמל, בין השנים 1960-1978. יצרה בתצורות סטישן, מסחרית וטנדר.

Dans le folklore israélien, la Susita faisait l'objet d'une légende urbaine selon laquelle des chameaux rongeaient les parties en fibre de verre de la voiture

הַכִּינִי אֶרְוֹנָךְ לַחֶרֶף

- Préparez votre garde-robe pour l'hiver :Depuis des années, une industrie de fabrication de manteaux de fourrure existe à Tel-Aviv. La coutume de porter de la fourrure a été importée de l'Europe gelée et était un symbole de statut. Les fourrures étaient généralement portées comme un symbole de statut social, pour divers événements, un concert ou une fête. Le nom le plus familier dans le domaine pour nous est Stephen Brown, une figure colorée qui habillait les femmes de la ville depuis son salon de fourrure à Allenby. Voici un défilé de mode de fourrures pour l'hiver 1951. Le spectacle est accompagné par le jeu d'un orchestre live qui comprend l'instrument à succès populaire à cette époque, l'acrodion. La décoration sur la scène est investie et comprend les drapeaux israéliens et l'image de Herzl, et si vous vous demandiez quel est l'emblème royal qui apparaît sur le mur au-dessus de l'organisation de la fourrure en Israël. Un terrain au passé glorieux qui a laissé place à des remplaçants synthétiques plus sympathiques.

הסיג'ריות לא
טובות
לבריאות
אבל טובות
לנוסטלגיה

מטוסיאן
כנסת 6
רויאל
אל על
סילון
אסקוט

אֶפְשָׁר יִשְׂרָאֵל נָשׁל פְּעַם
בְּלִי

הַנֶּנֶס נֶנֶס אֶל הַמְטָבָח
בְּכֶנֶס?

www.gilfanto.co.il

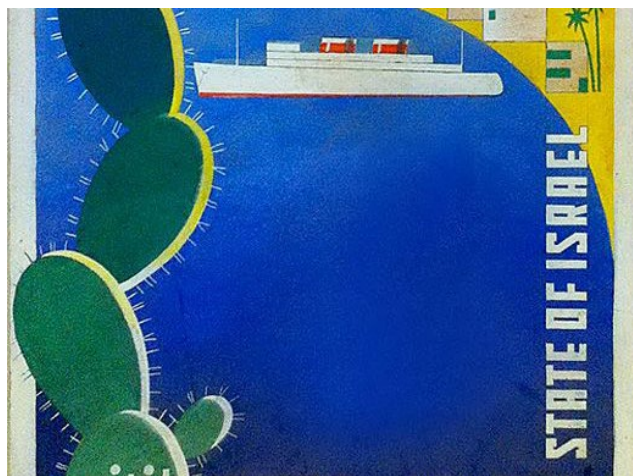
הינה זעל פּעם

גילינסקי יואל Gilinsky Yoel

- גומי לעיסה . מסטיק
- Chewing Gum
- מתוך האסוף של שלמה ושרה וולקשטיין שאספו בילדותם, נשמר במשך עשרות שנים ונתנו אותו לגיל פנטו
- שימו לב לשמות של המסטיקים
- Faites attention aux noms des chewing-gums
- ספוטניק, משחתת, עוזי חיל האויר
- סוכות רשע תם, תל אביב

- [Liens Parlons la Nostalgie](#)
- www.gilfanto.co.il
- <http://www.nostal.co.il/>
- <https://www.pinterest.fr/pin/204632376790939078/>
- <https://www.israel21c.org/topic/nostalgia-israel/>
- <https://www.pinterest.fr/sagaofgurf/good-old-israel/>
- <http://fr.israel-music.com/browse/music/nostalgic/>
- <https://www.youtube.com/watch?v=SDTHunBmslc&list=PLCWdiweuLHK4TYcyG0jjRshdA0MW5ZKVR>
- <https://www.youtube.com/watch?v=D8B61WQJ9QU>
- https://blog.nli.org.il/zarich_ lezalzel_paamim/
- <https://blog.nli.org.il/>
- <https://www.israel21c.org/artist-paints-yearnings-for-israeli-playthings-of-the-past/?fbclid=IwAR3EUe-etHVCf5LVDnQT45D77p3y7keB1ke5bTXr22LWlr0holijVEL5ETA>
- <https://maskit.com/>
- <https://www.youtube.com/watch?v=pZnIJsx1rEo>
- <https://www.facebook.com/nostal/>
- <https://www.youtube.com/user/yakgross> archive Yaakov Gros un trésor
- <https://www.mytelaviv.co.il/Shabat-BetelAviv>
- <https://www.youtube.com/watch?v=RbJMbRGiE2o&t=183s> דימונה ימים ראשונים
- <https://www.youtube.com/watch?v=MoU2piAnNfo> ימים ראשונים של מלחמת יום כיפור
- <https://www.youtube.com/watch?v=szSMIsEDcxw> Premier neige !
- <https://www.youtube.com/watch?v=IJbAt7aHR8o> Nostalgie Tel Aviv
- <https://www.youtube.com/watch?v=VnissrY57OM> Bedions reçoivent les honneurs pour leur participation dans la guerre
- https://www.youtube.com/channel/UCyeZ3LVU_0ZIP-Pj_xFDDbQ archives de vidéo de l'état d'Israël, un vrai trésor
- <https://www.youtube.com/watch?v=fzOhgInybPM> Premier voyage de train depuis Tel Aviv vers Jérusalem 1949